

Szemes Péter

2008/2009

a Griffben és a sikerre ítélt klasszikus

Az elmúlt évad tapasztalatai és A piros esernyő

A megelőző évadhoz hasonlóan, a 2008/2009-es idényben is sok örömet szerzett a zalai gyermekeknek a Griff Bábszínház társulata. Akkor is így van ez, ha a felnőtt közönség részéről nem talált osztatlan elismerésre néhány bemutató. Ennek oka elsősorban abban keresendő, hogy míg a tavalyi szezon nagy kérdése az volt, miként tudja a vezetésében, személyi összetételében megújult kis csapat az ellendrukkerek vágya és a hátráltató tényezők ellenében is megvalósítani művészi elképzeléseit, addig idén az elért eredmények, a korábbi munka minősége, magas színvonala és ennek köszönhetően a megnövekedett befogadói igények kielégítési vágya tette magasra a mércét. Szakmailag talán túl magasra is – elég, ha csak a vegyes fogadtatású mozgásszínházi Hamupipóké, a megvalósításában teljesen elhibázott Harcos-karcos Betlehemest, vagy a színészvezetést minimalizáló Lúdas Matyit említjük. A kis nézőket azonban nem érdekli a felnőttek (még ha vannak olyan sajátos nevelési elveket valló szülők is, akik megpróbálják csemetéjükre erőltetni saját befogadói olvasatukat, vagy esztétikai elvárásaikat egy-egy darab kapcsán), még kevésbé a folyton fanyalgó kritika és legkevésbé a minden tapsra irigy, művészieskedő megoldásokkal kitűnni kívánó szakmai „guruk” véleménye. Ők szórakozni szeretnének, gyönyörködni, élvezni az előadást. Számukra, s mivel – legalábbis Európában mindenképpen – ők alkotják a bábszínház primer közönségét, az általános megítélést tekintve is, egyértelműen sikeres volt a 2008/2009-es évad, a hibákkal együtt is. Az ő tetszésük igazolja, hogy a társulat által megkezdett, új út jó cél felé visz, s az eddigi munka folytatásra érdemes.

Mindezek után, immár saját értékítéletünket alapul véve, szólnunk kell az idény erényeiről és legteljesebb, kiemelkedő művészi értéket teremtő produkciójáról is. Mindenképpen elismerésre méltónak véljük Horváth Károly igazgató az irányú törekvését, hogy a bábművészet határterületén lévő műfajokkal teszi teljesebbé a repertoárt, az adott évad kínálatát. E kísérlet eredménye a Hamupipóke és a Lúdas Matyi is. Előbbi, rendezőként Uray Péter által jegyzett előadásban a csapat tagjai igazolták, hogy a mozgásművészetben is megállják a helyüket (emellett ugyancsak dicséretet érdemelnek Florica Malureanu jelmezei), utóbbi bábopera színészei, Frick Nóra és Szilinyi Arnold énektudásukkal, ötletes megoldásaikkal tűntek ki. Szilinyi Arnold évadbeli produkcióját – noha a bábjátékot illetően még van mit tanulnia – azért is ki kell

emelnünk, mert a Hevesi Sándor Színház stúdiósaként, megfelelő ismeretek és szakmai képzettség hiányában érkezett a társulathoz, melybe gyorsan beilleszkedett, jól pótolta a külföldre távozott Pardi Károlyt. Szívós Réka tavalyi egyszemélyes előadása, a Szoknyamese után idén üde színfoltnak bizonyult Barbro Lindgren meséje, a Kukacmatyi, melyben az összes szerepet Farkas Attila formálta meg. Ezt a darabot, akárcsak a Mátyás, az igazságost Péntes Csaba rendezte, sőt utóbbinak szerzője is volt. A nemzeti történelmünk nagy uralkodójáról keletkezett mesékből egybeszótt előadás elsősorban a kisiskolások körében aratott nagy sikert, köszönhetően Péntek Imre kiváló, fülbemászó dalszövegeinek, Matyi Ágota tetszetős díszleteinek és jelmezeinek, valamint a színészek együttes játékának. Az idény legemlékezetesebb bemutatójának mindazonáltal A piros esernyő bizonyult. A kiemelkedő dramaturgiai érzékkel megáldott tanárnő, Csetényi Anikó és a nagyszerű zeneszerző, Presser Gábor közös alkotása 1988-as premiere óta varázsolja el a színházba járó gyermekeket. Bizonyára sokan emlékeznek a Hevesi Sándor Színház húsz esztendővel ezelőtti előadására, melyet a Griffet házszerzőként segítő Tömörly Péter állított színre. A bábszínházi változatot ezúttal Árkosi Árpád rendezte, aki tavaly A piros váza titka címmel a nagy sikerű írskomponista páros A mikulás csizmája c. darabját vitte színpadra.

A cselekmény az ószeres érkezésével kezdődik, aki kocsiján sok, a gyerekek számára érdekes dolgot tol be. Miután kiderül, hogy az egyik kislány piros ernyőt kapott születésnapjára és emiatt a többiek kicsúfolják, a teregető asszony és az ócskás vigasztalásként és a tanulságadás céljával közös játékot javasolnak. A különböző használati tárgyakat felhasználva az udvar cicaházzá, a nő és a férfi Cicamamává és Cicapapává, a megbántott gyermek Pirkó kismacsává változik. A család éppen legfiatalabb tagja születésnapját ünnepli, aki ebből az alkalomból (ruháskosárból kialakított) tortát és egy piros esernyőt kap. A probléma csak az, hogy – amint a képkeret/televízióból kiderül – a közeljövőben nem várható eső. Pirkó mégis sétálni indul az erdőbe, és magával viszi új kincsét is – ezt az újságot a seprűből formált Szarka néni, a hírek szállítója rögvest mindenki tudtára kívánja adni. Miután Pumi és a többi kutya a gyerekekhez hasonlóan kicsúfolja a kismacskát (a kutyák megjelenítését Árkosi nagyon leleményesen A piros váza titkában a Törzsfőnök „fekete csemetéi-

hez” hasonlóan oldotta meg), ő szomorúan továbbáll. Találkozik Teknős Tónival, akit a többi béka csak azért hívott meg a Béka közti kökényszedő versenyre, hogy legyen egy biztos utolsó. Pirkó azonban ernyője segítségével lehúzza a bőven termő ágakat, így a teknős boldogan szedi tele a kosarát. Közben érkezik a hír, hogy eltűnt az iskolából két kisnyúl, akiket Nyuszi tanító néni már mindennütt keresett. A helyzetet súlyosbítja, hogy állítólag a róka is a közelben ólálkodik. De a ravaszdi barlangjában a segítőkész kiscica csak Csipicsuppot, tyúkanyó legkisebb csibéjét találja, akit esernyője leeresztésével ment meg. Az érkező, csirkevacsorára vágyó Róka Rudi és Réka elől ugyancsak a piros színű ajándék mögé bújva, magukat így gombának álcázva menekülnek meg. (A rókákat, azaz a gonoszt az író beszédmódjuk markáns elkülönítésével is karakterizálja.) A két kalandor sikeresen visszajut a kökényszedő világbajnokság eredményhirdetésére, amit nagy meglepetésre Tóni nyert meg. Az esélyesebb ugróbékák ugyan csalással vádolják őt és a bírót, Pirkó azonban szembesítve őket saját igazságtalanságukkal, közbenjár barátja érdekében. Időközben minden felnőtt az elveszett állatgyerekeket keresi, nem sejtve, hogy a kismacska és a csibe éppen a nyuszik felé közeledik. A két Tapsifüles testvér, Tipsi és Tapsi ugyanis hajózni indult az áradó folyón, ám zátonyra futottak és megmentőre várva kétségbeesetten kiabálnak. Hangjukat először Róka Rudi és szíve választotta, Réka hallja meg, ám hiába eveznek a finom nyúlpecsenye reményében a hajótöröttek felé, ismét pórul járnak, mivel a sajkájuk felborul. Végül egy úszó fadarabon a piros esernyőt vitorlaként használva Pirkó és Csipicsup megmenekítik ki a két testvért és viszik vissza őket Nyuszi tanító nénihez. Az általános örömet tovább fokozza, hogy a hős kiscica az Erdei Tanács döntése alapján megkapja az Életmentő Érdemérmét. Emiatt már a kutyák is megengednek, és dadogva kérnek elnézést korábbi viselkedésükért. Pirkó természetesen örömmel meg-

bocsát és hazaindul szüleivel. A játékból kilépve ezt teszi búcsúdala kíséretében az őszeres is, akitől a gyerekek és az asszony búcsúznak el.

Árkosi Árpád rendezése alapvetően a dramatikusság szöveg világát varázsolta színpadra, ennek megfelelően nemcsak a dialógusokat, de a szerzői instrukciókat is megőrizte, illetve azokat testesíttette. Kiváló, koncepciójához illeszkedő megoldásai voltak az utasítások továbbgondolásai, a kellékek multifunkcionalitását előtérbe helyező játék. Örömteli, hogy Horváth Károly igazgatónak sikerül őt – úgy tűnik – idényről idényre, legalábbis egy-egy munka erejéig a Griffhez csábítani, a színészek különösen sokat tanulhatnak tőle. Dicséret illeti Lőrincz Melindát, a díszlet és a tarka jelmezek tervezőjét, valamint a társulat egészét, hiszen játékkukkal mindannyian hozzájárultak az előadás sikeréhez.

Reméljük, a Bábszínház a következő évadban is a minőség elsődlegességét szem előtt tartva működik majd és olyan darabokat játszik, melyek elnyerik az ide látogató gyerekek tetszését, sőt a klasszikus elvet követve nemcsak gyönyörködtetésükre, de – A piros esernyőhöz hasonlóan – erkölcsi épülésükre is szolgálnak. Emellett mindenképp folytatásra érdemes a szombati Mesematiné és a felnőtteknek szánt Meseszalon, valamint remélhetőleg gyümölcsöző ágakat hajt a Kárpát-medence rokon intézményeivel való együttműködés is. Szép kezdeményezés indult a gyermeknapi programmal és a jótékonyági feladásokkal (ezek közül kiemelt helyen kell említenünk az augusztus eleji szovátai játékot, ahova az Égigérő Fesztiválra, a Bőjte Csaba atya által felkarolt árvák számára viz a csapat három előadást), melyek még erősebben bekapcsolják a Griffet a város kulturális vérkeringésébe, illetve új lendületet, irányt adhatnak a külkapcsolatoknak. S természetesen azt is kíváncsian várjuk, miként sikerül az újaknak a beilleszkedés - hiszen Szívós Réka és Domján Nikolett elhagyja a teátrumot, és helyettük a Hevesi Sándor Színház három korábbi stúdiója: Kovács Nikolett, Benkő Zsuzsanna és Balázs László érkezik. Bízunk benne, hogy hamarosan ők is a társulat meghatározó tagjai lesznek.